

Ракша А. Б., студентка

Науковий керівник: Бородіна Г. Г.,
к.і.н., доц. ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВЕКТОР У СИСТЕМІ ТУРИЗМУ

Патріотичне виховання дітей та молоді – найактуальніше питання сьогодення [7]. Особлива роль у формуванні патріотичного світогляду належить саме бібліотекам. Головними завданнями є виховання любові і дбайливого ставлення до рідної землі, – своєї «малої Батьківщини», її історії, природи, поваги до національних традицій, культурних цінностей. Щоб по-справжньому любити рідний край, його слід добре знати, необхідно вивчати історію, мову, культуру. У зв'язку з цим пріоритетним напрямом патріотичного виховання в бібліотеках для дітей є краєзнавство та туризм.

Коли ми говоримо про краєзнавство взагалі, то в першу чергу уявляємо собі збір та систематизацію різної інформації про свій край, його видатних людей, визначні пам'ятки. Але як розповісти про це юним користувачам книгозбірні, щоб їм було цікаво? Співробітниками Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки було знайдено таку форму подачі матеріалу, яка пробуджує у дітей зацікавленість до всебічного вивчення рідного краю.

Окрім давно знайомих форм роботи, таких як бесіди, зустрічі з відомими людьми краю та фахівцями, віртуальні мандрівки та екскурси, працівники бібліотеки практикують комплексні, інноваційні форми бібліотечно-інформаційного обслуговування, на деяких з них зупинимось.

Першим масштабним трирічним **проектом**, організаторами та учасниками якого стали Херсонський обласний центр зайнятості, Управління освіти і науки, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління культури облдержадміністрації, Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки був обласний інноваційний проект із профорієнтації шкільної молоді «ПрофіСтарт: юні обирають майбутнє» [5].

Цей проект з профорієнтації молоді покликаний привернути увагу юного покоління до рідного краю, показати потужні можливості, перспективу стати частиною його майбутнього. Адже рекреаційно-туристичні, агротехнічні та промислові ресурси нашої області потребують рук майстрів-фахівців нового покоління.

Досліджуючи ринок професій рідного краю учасники проекту здійснили екскурсії на підприємства, до організацій та установ свого міста, села, зустрілися з представниками різних професій, взяли в них інтерв'ю, підготували нариси, професіограми, відео- та слайд-презентації, буклети, флаери, зробили фото та відеорепортажі, відвідали майстер-класи [4].

Даний проект засвідчив, що серед найбільш потрібних професій є професія «агент з організації туризму».

Незабутні враження залишились від подорожі до комплексу «Зелені хутори», туристичного агентства «Навколо світу». Важливою складовою частиною у цій роботі була рекламна акція.

Найголовнішим досягненням проекту стало створення спільного інтерактивного ресурсу *«Карта професій Херсонщини»*, який є гарним подарунком не лише для майбутніх абітурієнтів Херсонщини, а й України в цілому. Саме у блогах команд, які є складовими «Карти...» кожен охочий зможе знайти актуальні матеріали про обрану професію серед яких: нариси, буклети, відео, професіограми, списки навчальних закладів та багато ін. [6].

Наступний проект – це розробка набору з семи настільних карт «Ігри патріотів Херсонщини» [3]. Ці ігри допомагають учням більше дізнатися про свій регіон. Вони розраховані на дітей різного віку, і кожна з них має свою тематику і оригінальну форму організації ігрового процесу.

Для учнів 8-9 класів створено 2 гри: «Літературний круїз» та «Етнічний калейдоскоп Херсонщини».

Для 6-7 класів – зроблені «Херсонські ерудит-мандри», «Мистецька палітра Херсонщини» та «Лицарі Таврійського краю».

І для учнів 1-5 класів створені ігри «У пошуках знайомих незнайомців» та «Зелене диво Херсонщини».

Використовуючи ігри для дозвілля та розвитку пізнавальних здібностей дітей, подорожуючи віртуально, надаємо можливість краще пізнати і полюбити край, в якому вони живуть, прищепити їм повагу до культурних і духовних цінностей, підштовхнути до самостійного вивчення свого регіону. Цим самим спонукаємо до подорожей не лише краєм, а й іншими цікавими куточками нашої планети.

Найактуальнішою сьогодні стає необхідність розвитку на Херсонщині туристичної галузі за напрямками: зелений, сільський, агротуризм. Ініціатори та організатори обласного інвестиційного проекту розробили програму, виконання якої дасть можливість вивчити питання масштабно. Національно-патріотичне виховання у цьому проекті має пріоритет, а також, досліджуючи рідний край учні поглиблюють свої знання з історії та сучасності Херсонщини,

знайдуть потенціально-привабливі туристичні об'єкти, можливо зацікавляться туризмом, як бізнес-напрямком, майбутньою професією. Важлива місія проекту – створити інформаційний банк даних щодо туристичної привабливості області для подальшого його використання у всесвітній мережі Інтернет.

Цей проект має на меті створення сприятливих умов для творчого, інтелектуального і духовного розвитку школярів.

На всіх етапах організації проекту (а їх три – організаційний, навчально-дослідницький та підсумковий) учні-учасники будуть виконувати різноманітні завдання: визначатимуть цікаві туристичні об'єкти та складатимуть туристично-екскурсійні маршрути по районах/містах, організовуватимуть літні експедиції за прокладеним маршрутом і відвідуванням визначених місць з метою їх фото та відеозйомки, укладатимуть «туристичні путівники» – у формі веб-сторінки у блозі проекту, розроблятимуть PR-кампанію власного екскурсійного маршруту та туристичних об'єктів.

Навесні 2016 року у Херсонській області стартував інноваційний проект для учнівської молоді із символічною назвою «Обласний профіквест «В долонях степу і Дніпра». Його організаторами стали Херсонський обласний центр зайнятості, управління культури, управління освіти і науки, департамент зовнішньоекономічної діяльності, туризму та курортів, департамент з питань внутрішньої та інформаційної політики Херсонської обласної державної адміністрації, КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки Херсонської обласної ради» та Херсонське обласне відділення Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні [1; 2].

У квітні із творчих старшокласників сформовано двадцять команд (по одній у кожному районі області й у містах Херсоні та Новій Каховці). 12 травня після урочистої частини відкриття проекту учнівська молодь відвідала серію майстер-класів, тренінгів та бібліографічних оглядів, де під керівництвом досвідчених спеціалістів дізналася про історію та природні багатства краю, бібліотечно-бібліографічні джерела і ресурси, завдяки яким можна поглибити знання про Херсонщину.

Профіквестовці досліджують та вивчають історію свого краю, а потім через цікаву презентацію мають на меті зробити її привабливою для туристів і цим самим долучитись до її поширення.

Особливо популярним і навіть доречними для літніх вакацій стали мандрівки – як одноденні, так і з ночівлею, завдяки яким учасники проекту **«спробували на собі» всі переваги обраного маршруту**. Підлітки із Нижньосірогозького району відкривали таємниці кургану Огуз, а команда із Каховщини здійснила похід до Любимівського городища, де дослідила

пізньоскіфську культуру і навіть знайшла рештки давнього посуду. «Юні орли» з Бериславщини» відвідали старовинну фортецю і разом з тим пам'ятку козацької слави Кизи-Кермен, «Веселі туристи» із Чаплинки рушили степовим краєм через Лемурийське «рожеве» озеро до Сиваша.

Скадовчани спочатку розробили, а потім пройшлися туристичним маршрутом від селища Лазурного вздовж Устричного озера та Софіївського гирла через косу Левкіна до коси Глибокої і мису Джарилгач. Результатом їхньої праці стала чудова відеоподорож, з якою можна ознайомитися на блозі проекту [1]. Охоче консультував цю команду член Національної спілки краєзнавців, член Національної спілки журналістів, автор біля 30 книг про Скадовський район Олег Лиховид.

Завдяки **прогулянкам рідним містечком або селищем** у супроводі добре обізнаного в темі екскурсовода новокаховчани побачили унікальні «кам'яні вишиванки міста» й дізналися, що їхнє місто є пам'ятником містобудування, а юні херсонці відкрили дивовижі Херсонської фортеці історичного центру. І, звичайно, всі туристичні бригади досліджували та відвідували пам'ятники свого міста та селища, встановлені на честь воїнів, історичних діячів та видатних подій, а також залюбки відзначили у своєму маршруті оригінальні скульптурні композиції, наприклад, кавуну та гарбузу у Голій Пристані.

Про пройдені маршрути та власні знахідки юні дослідники разом із керівниками звітують на головному блозі проекту [1] та у власних блогах.

Таким чином, завдяки участі у проекті підлітки по-новому побачили рідне місто чи селище, дізналися про його історію, природні багатства, знаних краян.

Проекти сприяють не лише розвитку туристичної справи на Херсонщині, але й патріотичному вихованню молодого покоління – спонукають його пишатися своїм краєм, а в майбутньому – працювати задля його добробуту.

Тож запрошуємо всіх бажаючих долучитися до нашої ідеї та краще пізнати таврійський край!

Список використаних джерел:

1. В долонях степу і Дніпра: ПрофіКвест стартував! [Електронний ресурс] : сайт / КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки Херсонської обл. ради. – Херсон, 2016. – Режим доступу :<https://profikvest.blogspot.com>. – Назва з екрана.
2. В долонях степу та Дніпра// Джерела. – 2016. – № 9. – С. 1, 2.

3. Електронні версії ігор – для учасників турніру патріотів Херсонщини [Електронний ресурс] : сайт / КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки Херсонської обл. ради. – Херсон, 2013. – Режим доступу : <http://www.library.kherson.ua/igry/igry.html>. – Назва з екрана.

4. Єрашов, Є. Профорієнтаційна робота з молоддю – запорука успішного майбутнього нашої країни! / Є. Єрашов // Орієнтир плюс. – 2014. – № 9. – С. 1.

5. Зубарь, О. Шлях до вибору професії / О. Зубарь // Новий день. – 2015. – № 26. – С. 4.

6. Карта професій Херсонської області [Електронний ресурс] : сайт / Херсонський обласний центр зайнятості; КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки Херсонської обл. ради. – Херсон, 2015. – Режим доступу : <http://www.library.kherson.ua/lw/karta.html>. – Назва з екрана.

7. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/usi-novini/novini/2015/06/16/nacziionalno-patriotichne-vixovannya/>. – Назва з екрана.